

**ТӨРИЙН БОЛОН ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИЙН ХӨРӨНГӨӨР
БАРАА, АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХУДАЛДАН АВАХ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН
ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ**

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл, шаардлага

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээний гүйцэтгэгч сонгох журмын тухай хууль 2000 онд батлагдсанаар төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаатай холбоотой харилцааг зохицуулах хууль, эрх зүйн үндэслэл бий болсон. Хуулиар энэхүү үйл ажиллагааны үндсэн зарчмыг тодорхойлж, удирдлага, зохион байгуулалтын хувьд хагас төвлөрсөн тогтолцоотой байхаар тогтоосон. Тус хуулийг 2005 онд шинэчлэн найруулж Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг баталснаар худалдан авах ажиллагааг захиалагч бие даан зохион байгуулж, гүйцэтгэлийн хяналт, хариуцлагыг бүрэн хүлээх, төвлөрсөн бус тогтолцоонд шилжсэн.

Хууль батлагдсанаас хойш нийгэм, эдийн засгийн өөрчлөлттэй холбогдуулан төрийн худалдан авах ажиллагааны цар хүрээ ихээр нэмэгдэхийн хэрээр төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг боловсронгуй болгох, худалдан авах ажиллагаанд оролцогчдын хоорондын харилцааг зохицуулах, бусад салбар хуулиудын шинэчлэлтэй холбогдсон зохицуулалтыг тусгах зэрэг шалтгаанаар хуульд нийт 32 удаа нэмэлт, өөрчлөлт орсон нь хуулийн зохицуулалтын нэгдмэл байдлыг алдагдуулахад хүргэжээ.

Монгол Улсын Их Хурлын 2016 оны 51 дүгээр тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр”, 2020 оны 24 дүгээр тогтоолын хавсралтаар батлагдсан “Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”, 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүдэд худалдан авах ажиллагааг боловсронгуй болгох чиглэлээр зорилтууд тусгагдсан. Тухайлбал, Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрт худалдан авах ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгож, үр ашигтай, шударга, ил тод, нээлттэй байдлыг нэмэгдүүлж, хяналт, хариуцлагыг дээшлүүлэх зорилтыг хангах чиглэлийн хүрээнд тендер шалгаруулалтын үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт бүрэн шилжүүлэх, гэрээ шууд байгуулах аргачлал, шалгуурыг тодорхой болгох, гэрээний үүргээ

биелүүлээгүй иргэн, хуулийн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлагыг дээшлүүлэх зэрэг зорилтууд багтсан. Энэхүү зорилтын хүрээнд 2019 онд Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд цахим худалдан авалттай холбоотой нэмэлт, өөрчлөлт орсон боловч худалдан авах ажиллагааны бүх үе шатыг бүрэн цахим хэлбэрт шилжүүлэхэд хангалтгүй байна.

Мөн Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тендер шалгаруулалтын үйл ажиллагааг хиймэл оюун ухаан, сүүлийн үеийн дэвшилтэт технологид тулгуурлан хүний оролцоог багасгах, мэдээллийн ил тод байдал, худалдан авах ажиллагаанд иргэд, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэхээр заасан. Үүнтэй холбогдуулан тендер шалгаруулалтыг төлөвлөх, зарлан мэдээлэх, тендерийн нээлт хийх, тендер шалгаруулалтын үр дүнг нийтлэх ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлсэн боловч тендерийг үнэлэх, гэрээ байгуулах, гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавих үйл ажиллагааг цахим хэлбэрт шилжүүлэх хууль, эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх шаардлага үүсэж байна.

Түүнчлэн “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 3.3 дахь зорилт (Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, бизнес эрхлэх арга, ур чадварыг хөгжүүлж, жижиг, дунд бизнес эрхлэлтийн өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх)-ын хүрээнд “төрийн худалдан авалтаар бичил, жижиг, дунд бизнесийг дэмжих, шаардлагатай түүхий эд, тоног төхөөрөмжөөр хангах, хэрэгцээтэй хүний нөөцийг бэлтгэн, мэргэжилтэй ажилчдын мэдээллийн сан бүрдүүлэх”, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 6.4 дэх зорилт (Нүүрстөрөгч багатай, бүтээмжтэй, хүртээмжтэй ногоон эдийн засгийг хөгжүүлж, уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах олон улсын хүчин чармайлтад хувь нэмэр оруулах)-ын хүрээнд “төрийн худалдан авалтыг ногоон худалдан авалтад үе шаттайгаар шилжүүлж, хувийн хэвшлийг дэмжих тогтолцоог бүрдүүлнэ” гэж тус тус заасан бөгөөд 2030 он гэхэд Засгийн газрын ногоон худалдан авалтын хүрэх түвшин 30 хувь байхаар тогтоосон.

Монгол Улсын Их Хурлаас 2022 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр баталсан Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлд төрийн байгууллага цахим худалдан авах ажиллагааг бүрэн хэрэгжүүлж, өдөр тутмын үйл ажиллагаанд шаардагдах бараа, үйлчилгээг цахим дэлгүүрээс нээлттэй, ил тод худалдан авч, төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгийн зарцуулалтыг хяналттай болгох зохицуулалт тусгагдаж цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглосон нь цахим дэлгүүрийн үйл ажиллагаатай холбоотой эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох шаардлагыг бий болгож байна.

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1 дэх заалтад заасны дагуу Сангийн яамнаас Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаварт 2021 онд үнэлгээ хийсэн ба уг үнэлгээний тайлангийн дүгнэлтэд хуулийг шинэчлэн найруулах гэж зөвлөмж гарсан зэрэг нь хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулах хууль, эрх зүйн үндэслэл болж байна.

1.2. Практик үндэслэл, шаардлага

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг шинэчлэн найруулах дараах практик үндэслэл, шаардлага байна. Үүнд:

1.Мэдээллийн технологийн хөгжлийг дагаж тендер шалгаруулалтад бүрдүүлдэг баримт бичгийг тендерт оролцогчоос шаардах бус төрийн мэдээллийн сангийн анхдагч өгөгдөлд үндэслэн тендер шалгаруулалтад хянан үзэх хэлбэрт шилжиж байна. Мөн төрийн мэдээллийн нэгдсэн санг худалдан авах ажиллагааны цахим системтэй холбож хүний оролцоогүйгээр лавлагаа, тодорхойлолт авах боломж бүрдсэн тул тендерт оролцогчдын ерөнхий чадавх, нөөц бололцоо, гэрээ хэрэгжүүлэх чадавхын талаарх мэдээллийг цахим системээр солилцох асуудлыг хуулиар зохицуулснаар тендер шалгаруулалтыг шуурхай зохион байгуулах, улмаар субъектив шийдвэр гаргах эрсдэлийг бууруулна.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаварт хийсэн үнэлгээний тайлангийн судалгаанаас үзэхэд¹ 955 иргэн, аж ахуйн нэгжийн төлөөллийн 94.5 хувь нь цахим системээр тендер шалгаруулалтын мэдээлэл, урилгатай танилцдаг бол, 78.1 хувь нь нэн тэргүүнд цахим системээс тендер шалгаруулалтын үр дүн, захиалагчийн шийдвэрийг хүлээн авдаг байна.²

Мөн Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллага (OECD)-аас 2019 онд хийсэн үнэлгээгээр Монгол Улс худалдан авах ажиллагааны цогц цахим системийг нэвтрүүлж, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн үйлчлэх хүрээг нэмэгдүүлсэн болохыг онцлохын хамт цахим системийг цаашид машин унших боломжтой нээлттэй өгөгдөл дамжуулдаг байх загвараар хөгжүүлэхийг зөвлөсөн.³

2.Худалдан авах ажиллагааны ил тод байдлыг хангахтай холбоотой харилцааг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль болон Шилэн дансны тухай хуулиар зохицуулж байна. Түүнчлэн Сангийн сайдын 2019 оны 132 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Тендер шалгаруулалтын материалыг тухайн тендерт оролцогчдод ил болгох журам”-аар шалгарсан тендерт оролцогчийн ирүүлсэн тендерийн нууцлаагүй хэсгийг бусад оролцогчдод ил болгох, Сангийн сайдын 2019 оны 255 дугаар тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Худалдан авах ажиллагааны цахим системээр тендер шалгаруулалт зохион байгуулах, холбогдох мэдээллийг зарлан мэдээлэх журам”-аар тендер шалгаруулалттай холбоотой мэдээллийг тухай бүр цахим системээр олон нийтэд мэдээлэхээр зохицуулсан боловч хувь хүн, байгууллагын нууцад хамаарахгүй мэдээллийг ил болгох эрх зүйн орчны уялдааг хангах шаардлагатай байна.

Худалдан авах ажиллагааны цахим систем (www.tender.gov.mn)-ээр зарласан тендер шалгаруулалтад 2020 онд 7,093 тендерт оролцогчоос 54,051, 2021 онд 6,511 тендерт оролцогчоос 46,489, 2022 онд 4,352 тендерт оролцогчоос 28,869 тендер ирүүлсэн бөгөөд мөн онуудад шалгарсан тендерт оролцогчийн илгээсэн тендерийн хуулиар нууцад хамаарахгүй давхардсан тоогоор 92,912 файлтай бусад тендерт оролцогч танилцсан байна.

¹ Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаварт хийсэн үнэлгээний тайлан. 10 дахь тал.

² Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаварт хийсэн үнэлгээний тайлан. 27-28 дахь тал.

³ Fourth Round Of Monitoring Mongolia, Page 84, OCED, 2019, [Anti-Corruption Reforms in Mongolia](https://www.oecd.org/) ([oecd.org](https://www.oecd.org/))

Түүнчлэн худалдан авах ажиллагааны ил тод байдлыг баталгаажуулж нээлттэй мэдээллийг нуун дарагдуулсан албан тушаалтанд хүлээлгэх хариуцлагыг нэг мөр журамлах, хууль тогтоомж зөрчигдсөн тохиолдолд буруутай этгээдэд хүлээлгэх хариуцлагыг тодорхой болгох нь чухал байна.

3.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаварт хийсэн үнэлгээний судалгаанд оролцсон иргэн, аж ахуйн нэгж болон захиалагчийн төлөөллөөс худалдан авах ажиллагааны хууль, түүний хэрэгжилтийг сайжруулах зорилгоор нэн тэргүүнд өөрчлөх шаардлагатай асуудлын нэгээр нээлттэй тендер шалгаруулалтын үед тендер хүлээн авах хугацааг багасгах, тендер шалгаруулалтын үйл явцыг хялбарчлах шаардлагатай гэж үзсэн.⁴

Хуулийн төслөөр төрийн мэдээллийн сангийн анхдагч өгөгдлийг хүний оролцоогүйгээр солилцох замаар иргэн, аж ахуйн нэгжүүд тендерт бэлтгэн илгээх баримт бичгийг боловсруулахад зарцуулдаг хугацааг багасгах тул тендер хүлээн авах хугацааг худалдан авах ажиллагааны цар хүрээтэй уялдуулан богино хугацаагаар тогтоох боломж бүрдүүлнэ.

4.Жил бүр давтагддаг нийтлэг ажил, зөвлөхийн бус үйлчилгээ тухайлбал авто зам засвар, арчлалт, даатгал, хоолны үйлчилгээ зэрэг гэрээг төсвийн жилд үндэслэн байгуулдаг нь төрийн байгууллагын хувьд дээрх гэрээг жил бүр шинэчлэн байгуулах шаардлага үүсгэдэг. Төсвийн жил шинээр эхлэх хугацаатай зэрэгцэн дараагийн гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулдаг нь ажил, үйлчилгээ тасалдах эрсдэлтэй байхын зэрэгцээ төрийн байгууллагад үргүй зардал, цаг хугацаа алдах, нэмэлт гэрээ хийх зэрэг нөхцөлийг үүсгэж байна. Нөгөө талаар, хувийн хэвшлийн хувьд богино хугацаатай гэрээ нь бизнесийн үйл ажиллагааг дунд хугацаанд төлөвлөх, хөрөнгө оруулах боломжийг хязгаарлаж байдаг.

Иймд төрийн байгууллагад шаардлагатай жил бүр давтагддаг нийтлэг ажил, зөвлөхийн бус үйлчилгээг урт хугацаанд авах, барилга байгууламж, оффисын тоног төхөөрөмж, машин механизмын түрээслэх харилцааг боловсронгуй болгох, хэд хэдэн захиалагч хамтран хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг зохион байгуулах асуудлыг зохицуулах боломжийг хуулийн төслөөр бий болгоно

Түүнчлэн үндэслэлгүй бага үнэтэй тендерийг тодорхойлж, батлагдсан төсөвт өртөгтэй харьцуулан үнэлж, үндэслэлгүй бага үнэтэй тендерээс татгалзахыг хуулиар тодорхойлж зохицуулах боломж бүрдэнэ.

5.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуульд зааснаар санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага худалдан авах ажиллагаатай холбоотой маргааныг захиргааны хэрэг урьдчилан шийдвэрлэх ажиллагааны журмаар хянан шийдвэрлэдэг. Сангийн яам 2019, 2020, 2021 онд тендерт оролцогчдоос нийт 2,939 гомдол хүлээн авч, шийдвэрлэсэн бол 2019, 2020 онуудад улсын төсвийн хөрөнгө

---

⁴ Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаварт хийсэн үнэлгээний тайлан. 15-16 дахь тал.

оруулалтын санхүүжилттэй тендер шалгаруулалтад холбогдох нийт 68⁵ маргааныг шүүх анхан шатны журмаар хянан шийдвэрлэсэн байна.

Дээрх тоон мэдээллээс үзэхэд урьдчилсан шийдвэрлэх ажиллагааны журмаар гомдлыг хянан шийдвэрлэх нь шүүхийн шатанд очих гомдол, нэхэмжлэлийг үнэмлэхүй хэмжээгээр бууруулж, маргааныг шуурхай шийдвэрлэх боломжийг хангасан байна.

Нөгөө талаас Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулиар худалдан авах ажиллагаатай холбогдох гомдлыг тусгай журмаар 30 хоногт шийдвэрлэх зохицуулалттай боловч нотлох баримт цуглуулах, хэргийн оролцогчдын эрх, үүргийг эдлүүлэх болон шүүхийн ачаалал их байдагтай холбоотойгоор ихэнх тохиолдолд шүүхээс хуульд заасан хугацаанд хэрэг хянан шийдвэрлэгдэхгүй байна.

Иймд тендер шалгаруулалтад холбогдох гомдол, маргааныг урьдчилан шийдвэрлэх болон шүүхийн шатанд хянан шийдвэрлэх харилцааг шуурхай, цахим системийн мэдээлэлд үндэслэн зохион байгуулах нарийвчилсан зохицуулалтыг хуульд тусгах шаардлага байна.

Хоёр.Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1.3 дахь заалтад заасны дагуу шинэчилсэн найруулгын төсөл хэлбэрээр, дараах асуудлыг тусгахаар боловсруулна. Үүнд:

- Хуулийн зорилт, хууль тогтоомж, үйлчлэх хүрээ, нэр томъёоны тодорхойлолт;
- Тендер шалгаруулалтын арга, аргыг сонгох, урьдчилсан болон ерөнхий гэрээ байгуулах худалдан авах ажиллагаа, гадаадын этгээд оролцох тендер, тендерт оролцогчдод давуу эрх олгох харилцаа;
- Гэрээ байгуулах, гэрээний хэлбэр, нөхцөл, гэрээ хүчин төгөлдөр бус байх нөхцөл, урьдчилгаа төлбөрийн болон гүйцэтгэлийн баталгаатай холбоотой харилцаа;
- Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын бүрэн эрх, худалдан авах ажиллагааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, удирдлага, чиг үүрэг, худалдан авах ажиллагааны улсын байцаагчийн бүрэн эрх;
- Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулах, захиалагчийн эрх үүрэг, үнэлгээний хороо, түүний гишүүдийн эрх үүрэг, бүртгэлийн тогтолцоо, худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх, тайлагнах асуудал;
- Худалдан авах ажиллагааны ил тод байдлыг хангахтай холбоотой асуудал;

⁵ Нийслэл, 21 аймгийн шүүхээс албан бичгээр ирүүлсэн тоо мэдээ.

- Маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагаа;

- Хууль зөрчсөн албан тушаалтан, иргэн, хуулийн этгээдэд хариуцлага хүлээлгэх асуудал.

Гурав.Хуулийн төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүйн үр дагавар, тэдгээрийг шийдвэрлэх талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Хуулийн төсөл батлагдсанаар дараах эерэг үр дүн бий болно. Үүнд:

1.Худалдан авах ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалт боловсронгуй болж, хууль тогтоомж, төрийн бодлогын баримт бичигт заасан худалдан авах ажиллагааг ил тод болгох, цахим хэлбэрт шилжих, хүний оролцоог багасгах зорилтууд тодорхой түвшинд хангагдана;

2.Тендер шалгаруулалтын ажиллагаанд ил тод байдлыг нэмэгдүүлснээр тендерт оролцогчоос тавих хөндлөнгийн хяналт сайжирч, тэдний эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол хамгаалагдан, улмаар тендер шалгаруулах ажиллагаанд итгэх олон нийтийн итгэл нэмэгдэнэ;

3.Худалдан авах ажиллагааны цахим хэлбэрийг боловсронгуй болгосноор тендер шалгаруулалтад хууль тогтоомжийн дагуу төрийн бусад мэдээллийн сангаас лавлах боломжтой баримт бичгийг тендерт оролцогчоос гаргуулах шаардлагагүй болж худалдан авах ажиллагаанд оролцогч иргэн, аж ахуй нэгж төдийгүй төрийн байгууллагуудын цаг хугацааг хэмнэж улмаар зардал буурч, тендер шалгаруулалтад оролцоход хялбар, тендер шалгаруулалт шуурхай зохион байгуулагдах боломжтой болно.

4.Тендер шалгаруулалтын маргааныг шүүхээс хянан шийдвэрлэхтэй холбоотой өөрчлөлт оруулснаар хэрэг хянан шийдвэрлэх хугацаа багасаж, хялбар, хурдан шуурхай болгох нөхцөл бүрдэнэ.

5.Гэрээний хэрэгжилтэд захиалагч хяналт тавихаас гадна олон нийтийн хяналтын тогтолцоог бий болгоно. Гэрээний хэрэгжилт, санхүүжилтийн мэдээлэлтэй танилцах гэрээний мэдээллийн сантай болж, гэрээний үүрэг биелүүлэх чадваргүй этгээдийг сонгон шалгаруулахаас урьдчилан сэргийлнэ.

Дөрөв.Хуулийн төсөл Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, хуулийг хэрэгжүүлэхэд шинээр боловсруулах, хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хууль тогтоомжийн талаарх санал

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай нийцүүлэн боловсруулна.

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн төсөлтэй холбогдуулан Өрсөлдөөний тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Сонгуулийн автоматжуулсан системийн тухай хуульд

өөрчлөлт оруулах тухай, Зөвлөлдөх санал асуулгын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Улсын нөөцийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Олон нийтийн радио, телевизийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Төрийн аудитын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Барилгын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Даатгалын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай болон Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн төслийг боловсруулна.

---oOo---